

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**  
**ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ**  
**ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ - ΕΣΠΕΚ**

Στις 31 Ιανουαρίου 2012, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων σε συνεργασία με το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Τεχνολογίας ανακοίνωσαν τη διενέργεια ανοιχτής δημόσια διαβούλευση για τη διαμόρφωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας – ΕΣΠΕΚ. Η διαβούλευση αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα [www.opengov.gr](http://www.opengov.gr) στις 31 Ιανουαρίου 2012 και παρέμεινε ανοιχτή έως τις 5 Μαρτίου 2012. Στόχος της διαβούλευσης ήταν η αναζήτηση ιδεών και προτάσεων από την επιστημονική, ακαδημαϊκή και επιχειρηματική κοινότητα της χώρας για τη διαμόρφωση ενός Στρατηγικού Σχεδίου για την Έρευνα, Τεχνολογία και καινοτομία, με ορίζοντα το 2020 το οποίο θα καθορίζει και θα εξειδικεύει τους στόχους και τις προτεραιότητες της πολιτικής και θα περιγράφει τα μέσα (πόρους, μέτρα πολιτικής, προγράμματα) επίτευξης των στόχων αυτών.

Το ζητούμενο από τη διαβούλευση ήταν η υποβολή συγκεκριμένων προτάσεων, με τη μορφή σύντομων εκθέσεων με βάση πρότυπο ερωτηματολόγιο το οποίο διαμορφώθηκε για το σκοπό αυτό από το ΕΣΕΤ και τη ΓΓΕΤ.

Το ερωτηματολόγιο αυτό περιλάμβανε τα ακόλουθα ερωτήματα:

**ΠΡΟΤΥΠΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ**

**A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ**

- 1) Εκπροσωπείτε: α) Φορέα, β) Συλλογικό όργανο ;
  - α) Επωνυμία:
  - β) Τηλέφωνο επικοινωνίας :
  - γ) E-mail επικοινωνίας :
  
- 2) Είστε: Φυσικό πρόσωπο ;
  - α) Επωνυμία:
  - β) Τηλέφωνο επικοινωνίας :
  - γ) E-mail επικοινωνίας :
  
- 3) Εάν είστε Φυσικό πρόσωπο, ποια από τις επιλογές που αναφέρονται παρακάτω σας αντιπροσωπεύει περισσότερο;
  - α) Διοικητικός υπάλληλος
  - β) Επιχειρηματίας/Στέλεχος επιχείρησης
  - γ) Ερευνητής
  - δ) Μέλος ΔΕΠ
  - ε) Φοιτητής (κάθε βαθμίδας)
  - ζ) Άλλο

**B. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ**

(παρακαλούμε τηρήστε την αρίθμηση των ερωτήσεων στις απαντήσεις σας)

1) Σε ποιά επιστημονικό τομέα δραστηριοποιήστε; Απαντήστε **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ** την παραπάνω ερώτηση επιλέγοντας ένα από τα ακόλουθα:

- Βιοεπιστήμες
- Διατροφή, Τρόφιμα, Υδατοκαλλιέργειες & Αγροβιοτεχνολογία
- Φυσικές Επιστήμες
- Μαθηματικά & Επιστήμες της Πληροφορίας
- Επιστήμες Μηχανικού
- Ενέργεια & Περιβάλλον
- Τέχνες & Ανθρωπιστικές Επιστήμες
- Κοινωνικές Επιστήμες
- Άλλος τομέας - διαθεματικές προτεραιότητες

2) Περίληψη της πρότασης για την ένταξη ερευνητικής περιοχής στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Έρευνας και Καινοτομίας - Ε.Σ.Π.Ε.Κ. (έως 150 λέξεις).

3) Προτεινόμενη προσέγγιση για την υλοποίησή συγκεκριμένων δράσεων στο πλαίσιο της ερευνητικής περιοχής στην οποία περιλαμβάνονται τα ακόλουθα: τεχνική περιγραφή, δυνατότητες για σημαντικές εξελίξεις – breakthroughs - στην έρευνα και τεχνολογία, αναμενόμενα αποτελέσματα, δυνατότητες για εφαρμογές και μεταφορά τεχνολογίας στον παραγωγικό τομέα, άλλα σημαντικά στοιχεία για τις προτεινόμενες δράσεις (έως 400 λέξεις)

4) Βαθμός ετοιμότητας του ερευνητικού ιστού στη συγκεκριμένη ερευνητική περιοχή : ωριμότητα και διαθεσιμότητα της τεχνολογίας, ύπαρξη του απαραίτητου, κατάλληλα εκπαιδευμένου ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού, εκτίμηση αναγκών σε εξοπλισμό και υποδομές (έως 200 λέξεις)

5) Προτεινόμενη χρονική διάρκεια και δομή των δράσεων, γενικός προϋπολογισμός (έως 150 λέξεις). Κατηγοριοποίηση σύμφωνα με το εκτιμώμενο κόστος ως εξής: κατηγορία Α: 1-2 εκ. €, κατηγορία Β: 2-5 εκ. €, κατηγορία Γ: 5-10 εκ. €, κατηγορία Δ: 10-20 εκ. €, κατηγορία Ε: >20 εκ.€.

6) Τεκμηρίωση της σκοπιμότητας των δράσεων. Εξηγήστε τους λόγους για τους οποίους η ερευνητική περιοχή αποτελεί εθνική προτεραιότητα. Αναφέρατε γιατί η Ελλάδα διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα στην περιοχή αυτή καθώς και συνέργιες με άλλα, παρόμοια εθνικά η/και Ευρωπαϊκά προγράμματα και δράσεις. (έως 100 λέξεις)

7) Βιβλιογραφικές αναφορές, όχι περισσότερες από 10 (έως 100 λέξεις)

Η διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 5 Μαρτίου 2012. Στην ιστοσελίδα [www.opengov.gr](http://www.opengov.gr) κατατέθηκαν 47 σχόλια. Από τα σχόλια αυτά τα 3 ήταν απαντήσεις του διαχειριστή της διαβούλευσης σε ερωτήματα των συμμετεχόντων.

Σχόλια κατατέθηκαν από 4 Φορείς, 3 συλλογικά όργανα και 32 Φυσικά Πρόσωπα.

#### **Φορείς**

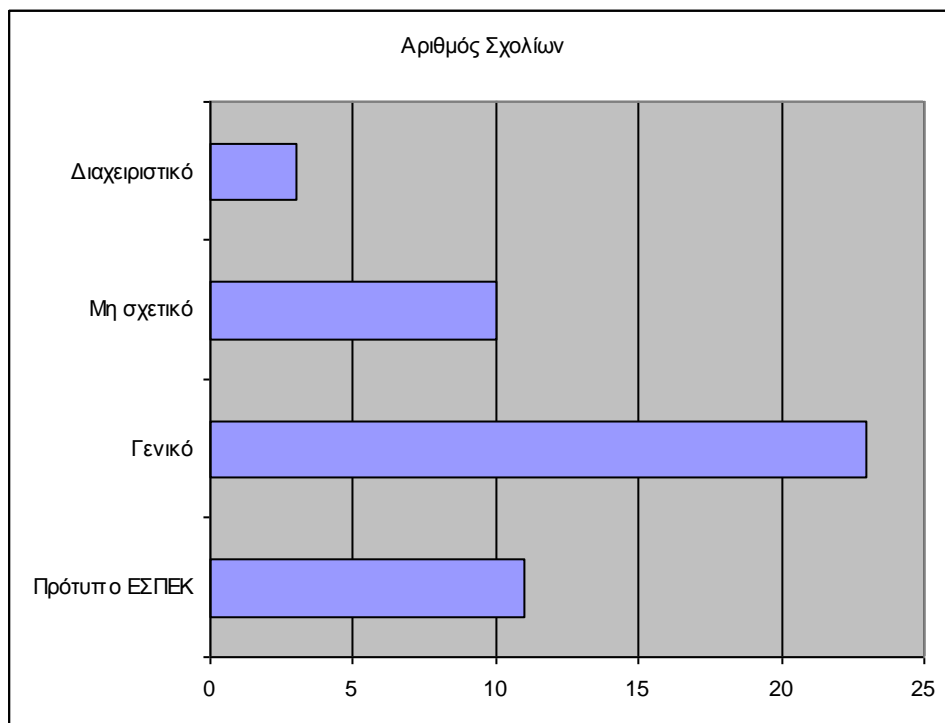
- ΑΝΕΛΙΞΗ (αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία έρευνας, προώθησης και διάδοσης εφαρμογών Α.Π.Ε. και οικολογικής αρχιτεκτονικής)
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ (το σχόλιο αφορούσε το σχέδιο νόμου)
- ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ / Ε.Κ. ΑΘΗΝΑ
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΡΓΟΣΠΙΡΟΜΕΤΡΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (ΕΛΕΡΓΑ)

#### **Συλλογικά όργανα & Ομάδες:**

- ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΈΡΕΥΝΑ
- ΟΜΑΔΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ / Ε.Κ. ΑΘΗΝΑ
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ "FOOD FOR LIFE"

και **Φυσικά πρόσωπα.**

Από το σύνολο των σχολίων μόνον 11 ακολούθησαν το πρότυπο ερωτηματολόγιο. 23 σχόλια αφορούσαν γενικές προτάσεις για θέματα σχεδιασμού, χρηματοδότησης και διαχείρισης της Έρευνας & Τεχνολογίας (τα σχόλια αυτά αυτά χαρακτηρίζονται ως γενικά). 12 σχολιαστές εξέφρασαν απόψεις για άλλα θέματα όπως το σχέδιο του νέου Νόμου για την Έρευνα και Καινοτομία, την εκπαίδευση κ.α. (τα σχόλια αυτά χαρακτηρίζονται ως μη σχετικά).



#### **A. Σχόλια τα οποία ακολούθησαν το πρότυπο ερωτηματολόγιο. Σύνολο σχολίων :11**

Τα σχόλια αυτά αφορούσαν τις ακόλουθες θεματικές περιοχές:

- Τομέας Διατροφής, Τροφίμων, Αγρο-βιοτεχνολογίας και Υδατοκαλλιεργειών
- Τομέας Βιοεπιστημών
- Ενέργεια και Περιβάλλον
- Επιστήμες Μηχανικού
- Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας

- Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Όλες οι ανωτέρω προτάσεις έχουν διαβιβασθεί στα αρμόδια Τομεακά Επιστημονικά Συμβούλια (ΤΕΣ) τα οποία έχουν αναλάβει την επεξεργασία τους και την υποβολή σχετικών εκθέσεων στο Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΣΕΤ) και στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας.

## **Β. Σχόλια τα οποία δεν ακολούθησαν το πρότυπο ερωτηματολόγιο**

Από τα σχόλια τα οποία δεν ακολούθησαν το πρότυπο ερωτηματολόγιο μεγάλος αριθμός αφορούσε γενικότερα θέματα διαμόρφωσης πολιτικής ΕΤΑΚ, χρηματοδότησης και διοίκησης της Έρευνας. Ειδικότερα ορισμένοι σχολιαστές αναφέρθηκαν στην υπο-χρηματοδότηση της Έρευνας στην Ελλάδα, στην ανάγκη αύξησης των κονδυλίων για την έρευνα και στην ενίσχυση της συμμετοχής των επιχειρήσεων σε ερευνητικές δραστηριότητες καθώς και στην ανάγκη χρηματοδότησης δράσεων για την εκπόνηση διδακτορικής και μετα-διδακτορικής έρευνας.

Έγιναν επίσης αναφορές στην ανάγκη απλοποίησης των γραφειοκρατικών διαδικασιών χρηματοδότησης των ερευνητικών δραστηριοτήτων μέσω του ΕΣΠΑ και ιδιαίτερα των διαδικασιών για την πρόσληψη νέων ερευνητών στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων.

Επίσης από ορισμένους σχολιαστές εκφράστηκε έντονη αρνητική κριτική ως προς τη σκοπιμότητα και τη μεθοδολογία της διαβούλευσης.

Ορισμένα χαρακτηριστικά αποσπάσματα των σχολίων παρατίθενται κατωτέρω:

### Χαρακτηριστικά αποσπάσματα

[...] *«Η έρευνα βασίζεται στην ικανότητα και την ποιότητα των ερευνητών και για το λόγο αυτό θα πρέπει να δοθούν κίνητρα ώστε να παραμείνουν στην Ελλάδα οι καλοί ερευνητές. Αυτό θα διευκολυνθεί αν ενισχυθούν τα προγράμματα για εκπόνηση διδακτορικού και για μεταδιδακτορική έρευνα»*

[...] *Δυστυχώς, συνεχίζετε να χάνετε την ουσία. Δεν έχει σημασία να καθορίσουμε τους τομείς στους οποίους θα επιδοτηθεί η έρευνα. Εξ'αλλου αυτός είναι ένας ασταθής παράγοντας. Η ουσία είναι να διορθωθεί το πλαίσιο που το κράτος συμβάλει στην ενίσχυση της έρευνας είτε οικονομικά είτε με άλλους τρόπου προώθησης και προβολής αυτής.*

*Πολλή συζήτηση θα μπορούσε να γίνει στο θέμα αυτό, όμως θεωρώ ότι δύο είναι τα πιο βασικά στοιχεία:*

*α. Να μειωθεί το ποσοστό της δημόσιας δαπάνης και να αυξηθεί η συνεισφορά του ιδιωτικού τομέα διότι αυτό σημαίνει ότι η έρευνα θα έχει συγκεκριμένους επιχειρηματικούς σκοπούς.*

*β. Να απλοποιηθεί τρομερά όλη η διαδικασία υποβολής ελέγχου και χρηματοδότησης, ώστε να υπάρχει και να αξιολογείται το πραγματικό αποτέλεσμα της έρευνας. Σήμερα είναι απίστευτος ο όγκος εργασίας για την παρακολούθηση ενός ερευνητικού, τη δικαιολογία των δαπανών και τη σύνταξη παραδοτέων. Ενώ αντιθέτως δεν αξιολογείται η ουσία του έργου και δεν ελέγχεται η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας το οποίο θα έπρεπε να είναι και το βασικότερο κριτήριο.*

Επιτέλους, αλλάξτε νοοτροπία και πάψτε να θεωρείτε ότι κάνετε χάρη στις εταιρείες που συμμετέχουν στα ερευνητικά έργα δίνοντας λίγα ψίχουλα, ενώ απαιτείτε να λειτουργούν με ένα παράλογο, στο σύνολο του, σύστημα χρηματοδότησης και ελέγχου. (...)

(...)Με ενδιαφέρον διάβασα το Ε.Σ.Π.Ε.Κ. και οι προθέσεις των συντακτών του υποθέτω ότι είναι κατ' αρχήν καλές. Όντως η έρευνα και η τεχνολογική ανάπτυξη μπορεί και πρέπει να καταστούν πυλώνες της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, ιδίως την εποχή που διανύουμε. Δείτε ως παράδειγμα (ανάμεσα σε πολλά) τη Νορβηγία, χώρα 4,5 εκατομμυρίων κατοίκων, που έχει το Νο. 3 κατά κεφαλήν ΑΕΠ στον κόσμο. Αυτό το οφείλει, ανάμεσα σε πολλά άλλα, στη στρατηγική απόφαση στη δεκαετία του 60 να επενδύσει στη δημιουργία εγχώριας τεχνογνωσίας σε θέματα υποθαλάσσιας εξόρυξης πετρελαίου, αντί να την εισάγει από το εξωτερικό. Οι καρποί αυτής της προσπάθειας είναι εμφανείς σήμερα.

Τι να τις κάνουμε όμως τις προθέσεις, όταν το γενικό κλίμα για την ερευνά στην Ελλάδα είναι ακριβώς προς την αντίθετη κατεύθυνση, και το έδαφος σε θέματα ερευνάς είναι τραχύ και ανώμαλο; Θα σας δώσω 2-3 παραδείγματα.

Στην πρόσφατη συνάντησή του με τον Πρωθυπουργό, ο κ. Μπαρόζο είπε ότι στόχος είναι η επιτάχυνση της απορρόφησης των κοινοτικών προγραμμάτων που θα φέρουν την ανάπτυξη στην Ελλάδα, σημειώνοντας ότι θα πρέπει να γίνουν περισσότερα πριν από το 2013, και να απορροφηθούν ταχύτερα τα 20 δισ. ευρώ του ΕΣΠΑ της περιόδου 2007-2013.

ΕΣΠΑ είπατε; Παραθέτω απόσπασμα από πρόσφατη εγκύκλιο για τα ερευνητικά προγράμματα του πλαισίου "Συnergασία 2009", τα οποία χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ:

- Σε περίπτωση που η αμοιβή συνολικά ανά άτομο είναι κάτω των 15.000 ευρώ απαιτείται επιστολή στη ΓΓΕΤ με βιογραφικό σημείωμα του ερευνητή και αναμονή έγκρισης από τη ΓΓΕΤ.

- Όταν η αμοιβή είναι άνω των 15.000 ευρώ, χρειάζεται να γίνει προκήρυξη, όπως απαιτείται από τη νομοθεσία και ορίζεται στο άρθρο 38 «Δαπάνες δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» της επισυναπτόμενης Υπουργικής Απόφασης Συστήματος Διαχείρισης (ΦΕΚ 540/27.03.08).

Με λίγα λόγια, κάποιοι γραφειοκράτες του Υπουργείου Παιδείας ξέρουν καλύτερα από μένα ποιοι είναι οι κατάλληλοι άνθρωποι για να εκτελέσουν το ερευνητικό μου πρόγραμμα, εξ ου και με βάζουν να κάνω διαγωνισμό που θα τους επιλέξει, εάν η ετήσια αμοιβή τους είναι πάνω από 15.000 ευρώ (που πολύ πιθανό να είναι). Στην έγκριση τους επίσης υπόκειται το ερευνητικό προσωπικό που έχω ορίσει, για δε την παραμικρή αλλαγή στο προσωπικό αυτό, χρειάζεται η άδεια τους. [...]

[...]Δεν νομίζω ότι είναι προοδευτικό να απαριθμούμε τομείς όπου πρέπει να επικεντρωθεί η Έρευνα διότι σίγουρα κάποιοι τομέας-κλάδος θα μείνει έξω.[..]

[...] Θα ήθελα να προτείνω την άμεση ενίσχυση του ρόλου και της λειτουργίας των Ειδικών Λογαριασμών ως αυτοτελείς και ανεξάρτητες υπηρεσίες ασκώντας αρμοδιότητες επιπέδου διεύθυνσης ως βασικές οργανικές μονάδες των φορέων για τη διαχείριση των έργων και των κονδυλίων έρευνας ( με άσκηση ουσιαστικού Management). Επίσης παράλληλα θα πρέπει να ενδυναμωθεί ο βασικός ρόλος της σύστασης τους ασκώντας λειτουργίες μονάδων εσωτερικού ελέγχου και διαδικασιών προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθή διαχείριση των έργων και των

κονδυλίων έρευνας με διαφάνεια και αποδοτικότητα έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η επάρκεια των πόρων.

Τα πάσης φύσεως θέματα που έχουν να κάνουν με την άμεση και έμμεση υποστήριξη των ερευνητικών προγραμμάτων/έργων θα τα ασκούν ειδικές υπηρεσίες του Ειδικού λογαριασμού ο οποίος θα λειτουργεί ως ανεξάρτητη ελεγκτική αρχή και θα λειτουργεί ως αυτοτελής Διεύθυνση/υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου έχοντας αυξημένη νομοθετική ισχύ και ευθύνη ενώ θα υπάγεται απευθείας στον Γενικό Γραμματέα η στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου. [..]

[...] Αντί να καθυστερείτε, σε μία διαβούλευση που άπειρα μέτρα - προτάσεις από άπειρες ανθρώπινες παρεμβάσεις, θα σας επιδώσουν άπειρες και μη υλοποιήσιμες εφαρμογές, καθόσον μέχρι να ανασυνταχθούν οι προτάσεις θα χαθεί χρόνος υπερ-πολύτιμος. Μία Πρόταση σας παρέχω: Να λάβετε τους όμοιους Νόμους, δύο ή τριών ευρωπαϊκών χωρών, να τους μεταφράσετε και παράλληλα να τους δώσετε για ψήφιση στην Βουλή. [..]